

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

باسمه تعالی

تاریخ: ۱۳۹۸/۱۲/۲۷

شماره: ۸۴۴۳۲

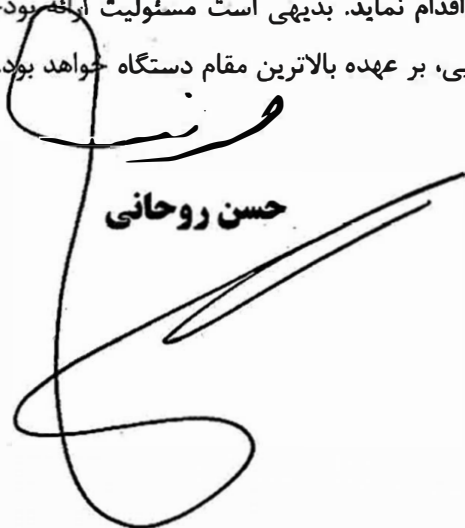
کلیه دستگاه‌های اجرایی

بدین وسیله بخشنامه بودجه سال ۱۳۹۹ به شرح پیوست ابلاغ می‌شود. کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مکلفند در چارچوب جهت‌گیری‌ها و سیاست‌های مندرج در این بخشنامه و ضوابط مالی و دستورالعمل‌های جامع بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد و سایر پیوست‌های آن، «سند اجرایی بودجه» خود را با هماهنگی دستگاه سیاست‌گذار مطابق زمان‌بندی پیوست در سقف اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و هزینه‌ای (به تفکیک امور و فصول) به سازمان برنامه‌بودجه کشور ارائه نمایند.

لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ در چارچوب برنامه کلی اصلاح ساختار بودجه و در محورهای «درآمدزایی پایدار»، «هزینه‌کرد کارا»، «ثبات در اقتصاد، توسعه و عدالت» و «اصلاحات نهادی نظام بودجه‌ریزی» تدوین و به رویکردهای «رشد بلندمدت، ثبات سازی کوتاه‌مدت، پیشرفت متوازن و فراگیر و اصلاح ساختار دولت» توجه ویژه دارد. بر این اساس ضروری است بودجه سال آینده دستگاه‌های اجرایی در قالب برنامه‌های دستگاه‌های سیاست‌گذار و با هماهنگی برنامه‌های ملی و استانی تدوین شود.

با توجه به شرایط اقتصاد کلان کشور در سال ۱۳۹۹ لازم است کلیه دستگاه‌های اجرایی در جهت تسریع در اجرای اصلاحات ساختاری بودجه و تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، بودجه پیشنهادی خود را با رعایت انضباط مالی و حذف فرایندها و هزینه‌های غیرضرور، ارتقای بهره‌وری، رفع عوامل مخل رشد اقتصادی، بهبود فضای کسب‌وکار، شناسایی و عملیاتی نمودن راهکارهای افزایش منابع عمومی ارائه نمایند.

سازمان برنامه‌بودجه کشور موظف است در صورت عدم دریافت سند اجرایی بودجه هر یک از دستگاه‌های اجرایی، رأساً نسبت به تنظیم سند اجرایی سال ۱۳۹۹ آن دستگاه اقدام نماید. بدیهی است مسئولیت ارائه بودجه پیشنهادی در قالب دستورالعمل‌های بودجه از سوی دستگاه‌های اجرایی، بر عهده بالاترین مقام دستگاه خواهد بود.

حسن روحانی

بسمه تعالی

پیش‌نویس بخشنامه بودجه ۱۳۹۹

۱- مقدمه و تبیین شرایط اقتصاد کلان:

سال ۱۳۹۸ یکی از خطرناک‌ترین برهه‌های تاریخی در اقتصاد ایران است. سخت‌ترین تحریم‌های ظالمانه علیه کشور وضع شد. کاهش شدید صادرات نفت و میعانات گازی و بالتبع منابع حاصل از آن‌ها یکی از مهم‌ترین عوامل نوسانات شدید ارزی در کشور شد. افزایش سطح عمومی قیمت‌ها که از میانه سال ۱۳۹۷ آغاز شد، در کنار کاهش رشد اقتصادی، دولت و ملت را با چالش‌های جدی اقتصادی مواجه کرد. تدبیر دولت‌مردان همراه با اتحاد و همدلی مردم توانست بودجه سال ۱۳۹۷ را بدون کسری به پایان برساند، نوسانات نرخ ارز را متوقف کند، از شتاب تورم بکاهد و بخشی از کاهش ارزش پول ملی را جبران کند. به‌رغم همه تلاش‌ها، شرایط اقتصادی موجود با وضعیت مطلوب و در تراز اهداف جمهوری اسلامی ایران فاصله دارد. با وجود دشواری‌ها، اتخاذ تدابیر مناسب در راستای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی می‌تواند تهدیدهای موجود را به فرصتی تاریخی برای محقق کردن ظرفیت‌های بالقوه اقتصاد ایران مبدل کند. تجربه بشری در حوزه اقتصاد نشان داده گاه ملت‌ها در بزنگاه‌های تاریخی و در مواجهه با واقعیات نه تنها بر چالش‌ها فائق آمده‌اند، بلکه اشتباهات اقتصادی گذشته را اصلاح و مسیر جدیدی از آینده را برای خود و نسل‌های بعد به تصویر کشیده‌اند.

دولت با پیش‌بینی شرایط رکود تورمی، بودجه سال ۱۳۹۷ را به‌گونه‌ای مدیریت کرد که پرداخت کامل و به موقع یارانه نقدی (با حفظ تراز بودن حساب‌های هدمندی) میسر شد و در کنار آن نسبت به پرداخت‌هایی برای حمایت از مردم، بخصوص اقشار ضعیف اقدام کرد. همچنین دولت پرداخت‌های حمایتی خود برای پوشش کسری صندوق‌های بازنشستگی را به‌طور کامل انجام داد. نسبت به تامین امنیت غذایی و دارویی با تامین ذخایر استراتژیک اهتمام ورزید و تمام تعهدات مالی ناشی از سررسید اوراق خود را به‌موقع، تامین و پرداخت نمود. این اقدامات در حالی انجام گرفت که به‌رغم داشتن مجوز برای استفاده از سهم صندوق توسعه ملی، از این کار اجتناب کرد تا بتواند منابع لازم را برای پوشش تکانه‌های احتمالی آتی ذخیره نماید.

در سال ۱۳۹۸ نیز دولت با کاهش هزینه‌ها و افزایش منابع درآمدی در تلاش است که نسبت به تخصیص کامل هزینه‌های اجتناب‌ناپذیر اقدام کند، امنیت غذایی و دارویی مردم را تضمین نماید، سیاست‌های حمایتی و برنامه‌های مقابله با فقر مطلق را استمرار بخشد، با اجرای برنامه‌های تولید و اشتغال مولد و اجرای تبصره ۱۸ چالش‌های اشتغال ناشی از شرایط رکودی را مدیریت کند و در عین حال منابع و مصارف خود را به شیوه‌ای تنظیم نماید که تامین بودجه از طریق استقراض از نظام بانکی بی‌نیاز باشد.

در این راستا، در مواجهه با تحریم‌های ظالمانه و محدودیت منابع در سال ۱۳۹۸، دولت ابتدا با اتخاذ تصمیمات سخت نسبت به اصلاحات کوتاه مدت اقدام کرد. اولین اقدام کاهش مصارف بودجه‌ای از سقف ۴۴۸۵ هزار میلیارد ریال مصوب قانون به رقم ۳۸۶۰ هزار میلیارد ریال بود. این کاهش در مصارف بودجه‌ای با هدف دستیابی به تراز نسبی بودجه به منظور مقابله فعال برای کاهش تورم اتخاذ شد. از سوی دیگر، دولت تلاش کرد بخش دیگری از کسری بودجه خود را با تامین منابع مالی جدید به‌ویژه مولدسازی دارایی‌ها، افزایش پوشش مالیاتی و انتشار اوراق بهادار جبران نماید. در صورت محقق شدن تدابیر دولت در کسب درآمدهای جدید شناسایی شده، و اجرای سیاست مالی ترازکننده بودجه، همراه با اجرای سیاست‌های پولی و ارزی اصلاحی، این تدابیر به مرور آثار خود را در کاهش تورم و ایجاد ثبات نسبی، بیشتر آشکار خواهد کرد.

به‌رغم محدودیت شدید در منابع ارزی، اتخاذ سیاست‌های ارزی و پولی مبتنی بر کنترل انتظارات و پیگیری فعال اصلاح نظام بانکی، دیگر اقدام مناسب دولت در مواجهه با تکانه شدید منابع بود. بازسازی ارزی از طریق سیاست آزادسازی تدریجی و راه اندازی سامانه مبادلات ارزی به‌نحوی که عرضه و تقاضای غیرسوداگرانه موجب کشف قیمت ارز شوند، منجر به کاهش نرخ ارز در بازار غیررسمی، حذف تقاضای سوداگرانه و ثبات نسبی و در نتیجه کاهش تهدید تورم فزاینده شد. از سوی دیگر، اقدامات لازم برای افزایش قدرت قانونی و اجرایی بانک مرکزی ج.ا.ا. به‌منظور مهار تورم نهفته سال‌های قبل با منشا سود موهومی شناسایی شده در شبکه بانکی، انجام شد. سیاست دولت در کاهش سیالیت سپرده‌های بلندمدت، نظارت دقیق‌تر بر عملکرد شبکه بانکی، تقویت بازار بین‌بانکی و آغاز فرایند اصلاح موسسات اعتباری ناتراز از جمله اقداماتی بود که در صورت استمرار، نویدبخش ثبات نسبی آتی در شبکه بانکی است.

اگر چه آسیب‌های بلندمدتی مانند ناترازی مزمن بودجه‌ای، ناپایداری درآمدهای دولت، اتکای اقتصاد به منابع نفتی، نرخ بیکاری دو رقمی، عدم رقابت‌پذیری و استمرار بعضی از انحصارات، انباشت بدهی‌های دولت، انباشت تسهیلات غیرجاری در شبکه بانکی، ناترازی بلندمدت صندوق‌های بازنشستگی، تهدید محیط زیست، فقر و نابرابری که همواره در اقتصاد ایران نمایان بوده، اما این آسیب‌ها در شرایط تحریمی تشدید می شدند، به همین منظور دولت برای مهار شرایط نامطلوب وارد فاز اصلاحات ساختاری بودجه و نظام بانکی نمود. تا در کنار این اقدامات جاری با طراحی و اجرای اصلاحات ساختاری بودجه، آسیب‌های همیشگی و تهدیدات فعلی فراروی اقتصاد را مبدل به فرصتی برای اصلاحات بخش قابل توجهی از آسیب‌های تاریخی بودجه و اقتصاد نماید.

۲ - رویکردهای کلان بودجه سال ۱۳۹۹

پیرو ابلاغ مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) مبنی بر تدوین نقشه راه و برنامه کلی اصلاح ساختار بودجه عمومی و کاهش ناترازی ساختاری بودجه با افق دوساله، سازمان برنامه و بودجه کشور نسبت به تدوین اصلاحات ساختاری بودجه با رویکرد قطع وابستگی مستقیم بودجه از نفت در چهار محور «درآمدزایی پایدار»، «هزینه‌کرد کارا»، «ثبات در اقتصاد، توسعه و عدالت» و «اصلاحات نهادی نظام بودجه‌ریزی» اقدام کرد. برای تحقق محورهای فوق، تعداد ده بسته اجرایی و پروژه‌های ذیل آن‌ها تدوین گردید. اصلاحات نظام بانکی به‌عنوان بسته دهم با تاکید شورای عالی هماهنگی اقتصادی لحاظ گردید. بخشی از اصلاحات ساختاری بودجه در قالب لوایح جداگانه تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌شود و یا در چارچوب اختیارات قانونی دولت به تصویب هیات وزیران می‌رسد. بخش دیگری از این اصلاحات حسب تاکید مقام معظم رهبری باید در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ انعکاس یابد.

بودجه به‌عنوان سند مالی سالانه دولت اولویت‌های سیاست‌گذاری و برنامه‌ها را در قالب چهار رویکرد تعیین می‌کند. سیاست‌گذار هم‌زمان با نگاه کوتاه‌مدت نسبت به ثبات‌سازی اقتصاد در افق بلندمدت نیز باید نسبت به احیای رشد اقتصادی برنامه‌ریزی کند؛ تامین عدالت برای آحاد مختلف و مبارزه با فساد نیز شرط لازم برای پایداری اهداف توسعه‌ای است. در نهایت، بودجه سالانه باید همواره رویکرد تامین کالا و خدمات عمومی را در قالب حکمرانی کارآمد دنبال کند. از این منظر، در ادامه آثار بسته‌های اصلاح ساختاری بودجه در قالب رویکردهای چهار گانه «رشد بلندمدت، ثبات سازی کوتاه مدت، پیشرفت متوازن و فراگیر و اصلاح ساختار دولت» بررسی می‌شود:

الف. رویکرد بلندمدت بودجه: احیای رشد بلندمدت تولید ناخالص داخلی

رشد تولید صرفاً در شرایطی که از محل رشد بهره‌وری و ارتقای فناوری نشأت گرفته باشد، می‌تواند به رشد بلندمدت و پایدار منجر شود. اگرچه بهره‌مندی از فناوری و مشارکت در زنجیره تولید جهانی از جمله روش‌های موثر و سریع دستیابی به بهره‌وری است، لیکن با توجه به تحریم‌های ظالمانه اعمال شده علیه کشور، طی این مسیر در کوتاه مدت نتایج چندانی نخواهد داشت. با توجه به اهمیت تخصیص بهینه منابع به ویژه نهاده‌ها و یارانه‌های انرژی بر اساس کارایی، در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، به موضوع تخصیص بهینه منابع توجه ویژه شده است. در این راستا بسته‌های «اصلاح نظام یارانه پنهان انرژی» و «اصلاح نظام مالیاتی» بعنوان دو بسته از برنامه درآمدزایی پایدار اصلاحات ساختاری بودجه معرفی شده‌اند.

انتظار می‌رود با اجرای بسته «اصلاح نظام یارانه پنهان انرژی» علاوه بر احیای رشد اقتصادی بلندمدت، یارانه پنهان حامل‌های انرژی به تدریج کاهش پیدا کرده و عواید حاصل از آن برای پوشش ناترازی بودجه، تقویت منابع حمایت از خانوارهای نیازمند و بنگاه‌ها در قالب برنامه‌های موجود و سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی استفاده شود.

از طرفی نظام مالیاتی مهم‌ترین ابزار سیاست‌گذاری در حکمرانی است و به همین دلیل در بسته «اصلاح نظام مالیاتی» به اصلاح پایه‌های مالیاتی، کاهش نرخ مالیات بر درآمد شرکت‌ها همزمان با افزایش نرخ مالیات بر کالا و خدمات، افزایش پوشش مالیاتی، کاهش معافیت‌های گسترده مالیاتی و عوارض گمرکی که منجر به سوءتخصیص نهاده‌ها و مخل رشد هستند، توجه شده است.

یکی از محورهای اصلی قانون برنامه ششم توسعه حذف عوامل مخل رشد اقتصادی است. لذا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ با جدیت اصلاح محیط کسب و کار، اصلاح در حکمرانی شرکت‌های دولتی، خرید خدمت از بخش خصوصی در تامین کالای عمومی، اصلاح نظام بنگاه‌داری شرکت‌های وابسته به دولت و نهادهای عمومی غیردولتی، کاهش اندازه بخش غیررسمی اقتصاد، شفافیت و مبارزه با فساد از طریق اصلاح نظام اداری، توسعه دولت الکترونیک و اصلاح نظام تخصیص منابع بودجه‌ای (توزیع بدون رانت) پیگیری می‌شود. این موضوعات در محور دوم اصلاحات ساختاری بودجه که «کارا نمودن هزینه‌ها» است مورد توجه قرار گرفته و بخشی از آن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ انعکاس می‌یابد.

ب. رویکرد کوتاه‌مدت بودجه: ثبات‌سازی اقتصاد از طریق افزایش تاب‌آوری و اصلاحات ساختاری

اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۷ برای دومین بار از سال ۱۳۹۱ در اثر اعمال تحریم‌های اقتصادی و به‌خصوص محدودیت در فروش نفت و نوسانات ارزی دچار رشد منفی همراه با تورم شد. در دوران رکود تورمی سیاست‌های رایج انقباضی و انبساطی مبتنی بر تحریک تقاضا کارآمد نیستند و به تعمیق رکود و یا تشدید تورم منجر می‌شوند. برای جلوگیری از تکرار رکود تورمی و افزایش تاب‌آوری اقتصاد، دولت با بهره‌مندی از حمایت مقام معظم رهبری موضوع اصلاحات ساختاری بودجه را در دستور کار قرار داد.

قطع وابستگی اعتبارات هزینه‌ای از منابع حاصل از صادرات نفت، بازنگری در روش تعیین سهم دولت از درآمد نفتی، ارتقای حاکمیت شرکتی شرکت ملی نفت و سرمایه‌گذاری در بخش بالادستی نفت و گاز از اقدامات بسته «اصلاح نظام مالیه نفت و گاز» است که بخشی از آن در بودجه سال آینده دنبال خواهد شد. همچنین در بعد اصلاحات ساختاری به منظور ثبات‌سازی و تبدیل تکانه دائمی عرضه به تکانه گذرا دولت سیاست بودجه‌ریزی میان‌مدت را اتخاذ کرده است.

سومین محور ثبات‌ساز در پاسخ به تکانه‌های اقتصاد، پیاده‌سازی نظام مدیریت ناترازی بودجه از طریق اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد، حرکت به سمت تخصیص بهینه منابع، تامین منابع مالی مورد نیاز با کمترین هزینه، افزایش درآمدهای پایدار، افزایش سهم درآمدهای پادچرخه‌ای در پاسخ به تکانه‌های نفتی، ایجاد سامانه تضامین و کنترل تعهدات دولت، و پیگیری کاهش عملیات فرابودجه‌ای است که در بودجه سال آینده لحاظ می‌شود. در کنار موارد فوق باز تعریف نقش صندوق توسعه ملی در توسعه کشور و توجه به نوسان‌گیری درآمدهای دولت، از مواردی

است که موجب ثبات کل اقتصاد خواهد شد. این بسته‌ها می‌توانند در کوتاه‌مدت به افزایش تاب‌آوری اقتصاد و قطع وابستگی مستقیم بودجه به‌ویژه اعتبارات هزینه‌ای به نفت بینجامند.

همچنین رصد اعتبارات و ایجاد ساختار مناسب برای اطمینان از پرداخت به موقع اعتبارات به ذینفع نهایی با محوریت خزانه واحد، از ابزارهای اساسی در مبارزه با ناکارآمدی مالی در دستگاه‌های اجرایی، مورد توجه خواهد بود.

ج. رویکرد پیشرفت متوازن و فراگیر در بودجه: عدالت بین‌نسلی و بین گروه‌های درآمدی و توازن منطقه‌ای

به‌رغم اولویت سیاست‌های حمایتی در اهداف اسناد بالادستی کشور که در بودجه‌های سنواتی گذشته متبلور شده است، ضعف استفاده از ابزارهای مناسب در سیاست‌گذاری مانع جدی تحقق بهینه این اهداف بوده است. استفاده از ابزار نظام مالیاتی و یکپارچگی این نظام با سیاست‌های حمایتی و همچنین اصلاح در ساختار حمایت‌های اجتماعی از جمله استقرار نظام چند لایه تامین اجتماعی و اصلاح در نظام بازنشستگی رویکرد اصلی دولت در پیشرفت متوازن است. بدین منظور لازم است نظام مالیاتی با استفاده از اطلاعات خرد-داده نسبت به پیاده‌سازی ساختار نوین مالیاتی و تجمیع اطلاعات اشخاص در قالب مجموع درآمد خانوار حرکت کند. همچنین لازم است برای افزایش نرخ موثر مالیاتی بر دهک‌های بالای درآمدی، نسبت به افزایش نرخ مالیات بر کالا و خدمات همراه با کاهش مالیات بر درآمد شرکت‌ها، اصلاح پله‌های نرخ مالیات بر حقوق و اعمال مالیات عایدی سرمایه اعم از املاک و مستغلات در یک ساختار اظهارنامه‌ای اقدام کرد. اصلاح نظام پرداخت یارانه‌های مستقیم و حذف یارانه دهک‌های بالای درآمدی یکی دیگر از ابزارهای کارآمد عدالت است که در لایحه بودجه به عنوان برنامه‌های اولویت‌دار دولت اصلاح می‌شود. بعلاوه اصلاحات پارامتریک، بهبود درآمدزایی دارایی‌های صندوق‌های بازنشستگی و تعیین تکلیف بدهی‌های قطعی‌شده دولت از اصلاحات اساسی است که باید در ضوابط مالی صندوق‌ها در سال آینده پیگیری شود. لازم است در سال آینده برای تنظیم مقررات بیمه‌های اجتماعی، مشروط به عدم گسترش تشکیلات دولتی به منظور یکسان‌سازی و انتظام‌بخشی به مقررات در صندوق‌های مختلف برنامه‌ریزی شود.

در راستای ارتقاء و کارآمدی نظام حکمرانی استانها، منابع و مصارف استانی در چارچوب نظام درآمد هزینه استان در اختیار شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان به عنوان نهاد سیاستگذار قرار می‌گیرد. مازاد درآمد استان نسبت به مقادیر پیش‌بینی شده در بودجه در اختیار استان قرار می‌گیرد تا صرف تکمیل زیرساخت‌ها و پروژه‌های عمرانی استان نمایند. همچنین در راستای کاهش عدم تعادل‌های منطقه‌ای و توسعه متوازن استان‌ها، دستگاه‌های سیاستگذار ملی برش استانی برنامه‌ها و توزیع منابع را با رویکرد کاهش فاصله و شکاف بین استانهای برخوردار و غیر برخوردار انجام دهند. سازمان برنامه و بودجه کشور هماهنگی و هم‌سو سازی برنامه‌های بخشی و استانی را

عهده دار خواهد بود به صورتی که مجموع منابع و مضارف هر استان همزاستا با سیاست های ملی بصورت مشخص در لایحه بودجه درج گردد.

در کنار تقویت نقش استانها و توسعه متوازن، مهم‌ترین ابزار مبارزه با فساد ایجاد شفافیت در مبادلات مالی دولت و همچنین استفاده از فرایند و ساختار دولت باز و الکترونیک است که موضوع بخشی از بسته «اصلاح ساختار دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌های دولتی» در اصلاح ساختاری بودجه است.

د. رویکرد اصلاح ساختار دولت در بودجه: حکمرانی کارآمد

به منظور اصلاح ساختار بودجه علاوه بر اقدامات اجرایی که در بخش سوم این بخشنامه بیان می‌شود، اجرای بسته «مدیریت و مولدسازی دارایی‌های دولت» یکی از راهکارهای کلان در جهت ارتقای کیفیت حکمرانی است. بدین منظور در قالب یک مدیریت واحد و متمرکز ذیل وزارت امور اقتصادی و دارایی دستگاه‌ها نسبت به اجاره، بهادارسازی و یا مولدسازی املاک مازاد اقدام می‌کنند. همچنین لازم است ساختار نوین مشارکت عمومی خصوصی در بودجه سال آینده پیاده‌سازی شود.

۳- رویکردهای اجرایی بودجه‌ریزی سال ۱۳۹۹:

لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ برنامه‌محور است، دستگاه‌های سیاست‌گذار (اصلی) موظفند بر پایه اسناد بالادستی و قوانین خاص خود و اولویت‌های ابلاغی رییس‌جمهور، برنامه‌های خود را تهیه و به تایید سازمان برنامه و بودجه کشور برسانند. دستگاه مجری مکلف است بودجه خود را با برنامه‌های دستگاه سیاستگذار همراستا نماید. لایحه بودجه سالانه در قالب برنامه‌های ذیل دستگاه سیاست‌گذار تنظیم و جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی ارسال می‌شود.

در عین حال، با هدف استفاده حداکثری از زمان بودجه دستگاه‌های اجرایی در قالب «سند اجرایی بودجه» (موافقت‌نامه) هنگام تدوین لایحه در دولت و حداکثر تا پانزدهم آبان ماه تنظیم و مبادله می‌شود. لذا کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفاند ظرف چهار هفته از ابلاغ این بخشنامه مطابق دستورالعمل پیوست اطلاعات مورد نیاز در سند اجرایی بودجه را در قالب برنامه‌ها و به تفکیک اعتبارات هزینه‌های و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به سازمان ارسال کنند. ضروری است بر اساس برنامه دولت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای صرفاً به طرح‌های مهم و قابل افتتاح تا پایان سال اختصاص یابد و از تعریف هرگونه طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید امتناع نمایند. دستگاه‌های اجرایی موظفند با بازنگری در برنامه‌ها، موارد هزینه نسبت به حذف هزینه‌های غیرکارآمد و زائد اقدام نمایند و مواردی که با حذف و ادغام دستگاه‌های تابعه می‌توانند از فرآیندهای مشارکت بخش خصوصی از جمله برون‌سپاری و خرید خدمت، استفاده کنند و منجر به کارا نمودن هزینه‌ها شود را به سازمان برنامه و بوجه کشور اعلام نمایند تا با طرح در کمیته‌های بازبینی هزینه‌ها تصمیمات لازم برای درج در لایحه بودجه اتخاذ شود. بدین

منظور لازم است دستگاه‌های اجرایی موضوع صرفه‌جویی و کاهش هزینه‌های غیرضرور و زائد را به عنوان راهبرد اصلی دولت در مواجهه با کاهش منابع دنبال کنند. همچنین دستگاهها مکلفند هزینه‌های فرابودجه‌ای (که در جداول بودجه ای درج نمی شوند ولی دولت موظف به پرداخت آن در حال و آینده می باشد) را احصاء و مطابق جداول پیوست این بخشنامه به سازمان برنامه و بوجه کشور ارائه نمایند.

بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد تاکنون در ۹۳ درصد از دستگاه های اجرایی مستقر شده و مقرر شد در سال ۱۳۹۹ و یک سال زود تر از موعد تعیین شده در حکم بند (پ) ماده (۷) قانون برنامه ششم توسعه و در قالب «سند اجرایی بودجه» نظام بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد استقرار کامل یابد. اجرای نظام بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد نیاز به چارچوب‌هایی با افق زمانی منطبق بر برنامه‌های توسعه میان‌مدت و بلندمدت دارد، به همین جهت لایحه بودجه سال آینده در چارچوب یک برنامه عملیاتی دو سالانه غلطان بنحوی است که سال اول برای تصویب و سال دوم برای اطلاع تقدیم مجلس شورای اسلامی خواهد شد لذا، لازم است همه دستگاه های اجرایی ملی و استانی پیشنهاد های خود را در این زمینه در چارچوب دستورالعمل و برنامه زمانبندی پیوست این بخشنامه تهیه و به سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال نمایند. در سال ۱۳۹۹ به منظور اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد کلیه تخصیص‌ها بر اساس محصول و خروجی مندرج در «سند اجرایی بودجه» و اعمال نظارت سازمان بر گزارشات دستگاه‌های مجری انجام می‌شود.

حداکثر یک ماه از ابلاغ قانون بودجه، تغییرات صورت گرفته از سوی مجلس شورای اسلامی در سند اجرایی بودجه اعمال و پس از تصویب در هیات وزیران، جهت اجراء توسط سازمان برنامه و بودجه کشور به دستگاه‌های اجرایی ابلاغ می‌شود. بودجه هر دستگاه اجرایی پس از ارایه گزارشات لازم و تایید توسط دستگاه سیاست‌گذار به صورت مستقیم توسط سازمان برنامه و بودجه به دستگاه اجرایی تخصیص می‌یابد.

با هدف کاهش مخاطرات، افزایش شفافیت و ایجاد هماهنگی و هم‌سوسازی فعالیت‌های درون حاکمیت و با توجه به تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۳۹۸ شهرداری‌ها، نهادهای عمومی غیردولتی، صندوق‌های بازنشستگی و تامین اجتماعی مکلفاند عملکرد بودجه سال قبل و بودجه مصوب سال جاری را تا پایان آبان‌ماه در قالب جداول پیوست بخشنامه بودجه به سازمان برنامه و بودجه کشور ارائه دهند. تا به پیوست لایحه تقدیمی به مجلس، خلاصه گزارشی از بودجه مصوب نهادها و آثار کلان آن جهت اطلاع به مجلس ارائه کند. همچنین با توجه به تصویب طرح «الحاق یک تبصره به ماده (۱۸۲) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی» کلیه شرکت‌های موضوع این قانون مکلفاند تا ۲۰ مهرماه سال جاری نسبت به ارائه اطلاعات مورد نیاز به سازمان برنامه و بودجه کشور اقدام کنند. همچنین کلیه شرکت‌های دولتی زیان‌ده و بهره‌مند از منابع عمومی دولت، مکلفند برنامه راهبردی کوتاه‌مدت و میان‌مدت خود برای سامان‌دهی درآمدهای اختصاصی بنحوی که مستقل از منابع بودجه عمومی شوند را نیز به سازمان ارسال کنند.

دستگاه‌های اجرایی موظفند در همکاری با سازمان برنامه و بودجه و خزانه‌داری کل کشور سامانه پرداخت بودجه خود را به نحوی سامان‌دهی کنند که امکان گزارش‌گیری به تفکیک بخش، برنامه، استان، منبع تامین مالی، ذینفع نهایی و میزان رسوب منابع عمومی در حساب‌ها فراهم شده و پرداخت اعتبارات بودجه عمومی در قالب پرداخت به ذی‌نفع نهایی انجام شود. همچنین دستگاه‌های اجرایی موظفند در همکاری با سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه‌داری کل) نسبت به یکپارچه‌سازی سامانه‌های اطلاعاتی مالی- بودجه‌ای و استقرار سامانه مدیریت جریان نقدی با امکان گزارش‌گیری برخط اطلاعات کلیه حساب‌های بانکی مرتبط با ردیف‌های درآمد بودجه عمومی و پرداختی برنامه‌های اجرایی هریک از دستگاه‌های اجرایی اقدام نمایند. کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند امکان دسترسی و گزارش‌گیری برخط از سامانه‌های اطلاعاتی مرتبط با عملکرد برنامه‌های اجرایی دستگاه مربوطه را برای سازمان برنامه و بودجه و خزانه‌داری کل ایجاد کنند.

تمامی دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مکلفند بر اساس اسناد بالادستی نظیر قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، قانون برنامه ششم توسعه، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) و اولویت‌های ابلاغی رئیس جمهور و خط‌مشی‌های فوق‌الذکر، پیشنهادهای بودجه‌ای خود را تهیه و از ارائه احکام بودجه‌ای جدید خودداری نمایند. تنها در موارد ضروری برای کسب منابع درآمدی جدید و یا ساماندهی و مدیریت هزینه‌ها، احکام پیشنهادی خود را در چارچوب فرم‌های پیوست این بخشنامه به سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال نمایند.

در صورت عدم ارائه بودجه پیشنهادی توسط دستگاه‌های فوق‌الذکر در موعد مقرر، سازمان برنامه و بودجه کشور نسبت به تنظیم بودجه و سند اجرایی سال ۱۳۹۹ آنان اقدام خواهد کرد. مسئولیت ارائه بودجه پیشنهادی در قالب دستورالعمل‌های این بخشنامه از سوی دستگاه‌های اجرایی به عهده بالاترین مقام دستگاه خواهد بود.

پیوست‌های بخشنامه بودجه:

- ۱- برنامه زمان‌بندی تهیه و تنظیم لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور
- ۲- ضوابط مالی ناظر بر تنظیم بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور
- ۳- دستورالعمل تهیه و تنظیم «سند اجرایی بودجه» دستگاه‌های مجری و فهرست دستگاه‌های سیاست‌گذار
- ۴- دستورالعمل جامع بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد در چارچوب برنامه عملیاتی دوسالانه
- ۵- دستورالعمل تهیه و تنظیم بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و موسسات انتفاعی وابسته به دولت
- ۶- دستورالعمل کمیته بازبینی هزینه‌ها
- ۷- سقف اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بر حسب امور، فصول